

A Fővárosi Ítéletábra a Hantos Ügyvédi Iroda (eljáró képviselő: dr. Hantos Árpád ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Balsai-Bőle Barbara jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Törvényszéken indított perében a 2015. május 18. napján kelt 5. sorszámú ítélet ellen a felperes részéről 6. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - 40.000 (negyvenezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az alperes jogelődje, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: Felügyelet) a 2012. július 24. napján kelt/2012. számú határozatával független biztosításközvetítói tevékenység alkuszként történő végzését engedélyezte a C. G. B. Zrt. (a továbbiakban: C. Zrt.) részére. A C. Zrt. röviddel a bejegyzés után engedély nélkül kezdett befektetési-szolgáltatási (portfóliókezelési) tevékenységbe.

A Megyei Rendőr-főkapitányság 2012. november közepén nyomozást indított a C. Zrt.-vel szemben jogosulatlan pénzügyi tevékenység gyanúja miatt. A Rendőrkapitányság 2013 októberé óta a nyomozást csalás büntettének gyanúja miatt folytatja.

A Felügyelet 2012. november 14. napján piacfelügyeleti eljárást indított. Ennek során különböző pénzintézetektől, illetve a nyomozó hatóságtól adatszolgáltatást kért, majd 2012. november 27. napján helyszíni ellenőrzést végzett a C. Zrt. központi irodájában. 2013. február 13-án figyelmeztetést tett ki honlapjára, mely szerint a C. Zrt. befektetési-szolgáltatási tevékenység végzésére nem rendelkezik engedéllyel. 2013. október 1. napjától az alperes a Felügyelet jogutódjaként folytatta a piacfelügyeleti eljárást, és a 2014. január 16. napján közzétett/2013. számú határozatával azonnali hatállyal eltiltotta a C. Zrt-t az engedély nélkül végzett befektetési-szolgáltatási (portfóliókezelési) tevékenységétől, 250.000.000 forint piacfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte, a cég biztosításközvetítói engedélyét visszavonta és a nyilvántartásból törölte.

A felperes 2013. február 1. napján kötött befektetési szerződést a C. Zrt.-vel. Ugyanezen a napon átutalta a befektetési szerződésben szereplő 3.015.080 forint összeget a C. Zrt. Banknál vezetett bankszámlájára. A befektetési szerződés futamideje egy év volt, a szerződés értelmében a felperesnek a befizetett tőkét és annak 12%-os hozamát 2014. február 1. napján kellett volna megkapnia. A C. Zrt. 2013. május 9-én 90.000 forint, majd 2013. szeptember 3-án szintén 90.000 forint hozamot fizetett, a későbbiekben azonban teljesítés a részéről nem történt.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén 500.000 forint, valamint ennek 2013. február 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Álláspontja szerint a Felügyeletnek a befektetők gyors és hatékony érdekvédelmének megfelelően legkésőbb 2012. november 30. napján meg kellett volna tiltania, hogy a C. Zrt. befektetési-szolgáltatási tevékenységet végezzen, piacfelügyeleti bírságot kellett volna kiszabnia, illetve ideiglenes biztosítási intézkedést elrendelnie. A Felügyelet ezeket az intézkedéseket elmulasztotta, és több mint egy évig hagyta jogellenesen működni a piramisjátékot szervező C. Zrt-t. Hangsúlyozta, hogy a C. Zrt. szerződéses akarata a pénz visszafizetésére már a szerződés megkötésekor hiányzott, ennek következtében a befektetési szerződések nem jöttek létre. Amennyiben a Felügyelet az elvárható és jogszerű intézkedéseket határidőben megteszi, úgy 2013. február 1. napján nem írja alá a befektetési szerződést, nem utalja át a 3.015.080 forintot, így kára sem következik be.

Az alperes a kereset elutasítását kérte a közvetlen okozati összefüggés hiányát állítva. Álláspontja szerint a felperes kára nem a szerződéskötéssel, hanem akkor következett be, amikor a szerződésben meghatározott összeget és annak hozamait a futamidő lejártakor nem kapta meg. A kárt tehát nem az alperes eljárása, hanem a C. Zrt. nem teljesítése okozta. Utalt arra is, hogy eljárása a jogszabályoknak mindenben megfelelt, a határozatokat a megszabott határidőn belül minden esetben meghozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest kötelezte az eljárási költségek megfizetésére. Határozatának indokolása szerint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény 46.§-ának (3) bekezdése értelmében a Felügyelettel szemben - hatósági jogkörben hozott döntése miatt - kártérítési igény csak akkor érvényesíthető, ha a felügyelet határozata vagy mulasztása jogszabálysértő, és a bekövetkezett kárt közvetlenül ez idézte elő. E jogszabályhely az általános kárfelelősségi szabálytól eltérően azt is megköveteli a felelősség megállapításához, hogy az állított alperesi mulasztás idézze elő közvetlenül a felperes kárát. Még annak elfogadása esetén is, hogy a C. Zrt. képviselőjének akarata már a szerződéskötéskor sem irányult a pénz visszafizetésére, vagyis bűncselekmény valósult meg, hiányzik a törvényben megkívánt feltétel, ugyanis a felperes által állított bűncselekményt nem az alperes állítólagos mulasztása idézte elő. A felperes vagyonában a kár, vagyis az értékcsökkenés a szerződésben meghatározott teljesítési határidő lejártá után a kötelezeti teljesítés elmulasztásakor következett be, így a nem teljesítés nem az állított alperesi mulasztásra vezethető vissza. Megállapította azt is, hogy az alperesi jogelőd az eljárási határidőket betartotta, a felperes által megjelölt mulasztások nem jogszabálysértők, ugyanis az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelése csak lehetőség az alperes számára, míg a nyilvánosság tájékoztatására vonatkozó rendelkezéseket megtartotta.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása, és a kereset teljesítése érdekében a felperes fellebbezett. Fellebbezésében megismételte azt az álláspontját, hogy kára már a C. Zrt.-vel történt szerződéskötéssel (pénz átadásával) létrejött, tekintettel arra, hogy a C. Zrt. akarata már a szerződés megkötésekor sem irányult a pénz visszafizetésére. Ennek következtében a C. Zrt. befektetési szerződéseire sem jöttek létre (ún. nem létező szerződések). A rendőrségi nyomozás és a

piacfelügyeleti eljárás adatai alapján a C. Zrt. akarata az elejétől kezdve csalásra irányult, a befektetők pénzét nem fektette be, nyilvánvalóan piramisjátékot szervezett. A kár tehát - szemben az elsőfokú eljárásban az alperes által csatolt ítéletekben (Pfv.III.22.060/2009/6., Pfv.IV.21.734/2010/7.) foglaltakkal - nem amiatt következett be, hogy a C. Zrt. később fizetéseképtelenné vált vagy szerződést segezt, hanem azt közvetlenül a Felügyelet mulasztása okozta azáltal, hogy a jogellenesen működő, piramisjátékot szervező C. Zrt. kapcsolatba kerülhetett a károsulttal (tévedésbe ejthette). A közvetlen károkozásnak az elsőfokú bíróság által alkalmazott szűkebb definíciója lényegében azt eredményezné, hogy a Felügyelet kárt csak közigazgatási jogi ügyfélnek okozhat, miután csak a közigazgatási jogi ügyféllel kerül közvetlen kapcsolatba. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel és a keresetet elutasító érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

A Felügyelettel szembeni kártérítési igény érvényesíthetőségének feltételeit az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50.§-ának (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 349.§-ának (1) bekezdése és 339.§-ának (1) bekezdése, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény 46.§-ának (3) bekezdése határozza meg. Ez utóbbi jogszabályhely szerint a Felügyelettel szemben - hatósági jogkörben hozott döntése miatt - kártérítési igény csak akkor érvényesíthető, ha a Felügyelet határozata vagy mulasztása jogszabálysértő és a bekövetkezett kárt közvetlenül ez idézte elő. Az idézett jogszabály a Felügyelet felelősségét, a vele szembeni kártérítési igény érvényesíthetőségét a többi közigazgatási szervhez képest jelentősen leszűkítette. A Felügyelet felelősségének megállapításához ugyanis nem elegendő, hogy jogellenes magatartása egy okfolyamat részeként játsszon szerepet a kár bekövetkezésében, hanem magának a kiváltó oknak kell lennie.

Az irányadó tényállás szerint a felperes 2013. február 1. napján kötött befektetési szerződést a C. Zrt.-vel, amelyben a C. Zrt. arra vállalt kötelezettséget, hogy a befizetett tőkét és annak 12%-os hozamát 2014. február 1-jén a felperesnek megfizeti. A C. Zrt. részéről 180.000 forint hozamkifizetést meghaladóan teljesítés nem történt.

A perben többször hivatkozott eseti döntésekben (Fővári Ítéltábla Pf.5.20.124/2009/5. szám, BDT 2006.1348. Kúria Pfv.V.21.457/2009/5.szám) a bíróságok azt az álláspontot foglalták el, hogy a Felügyelet közvetlen károkozó csak akkor lehet, ha a szerződéses partner kész és képes a lejáratkor teljesíteni, és a Felügyelet törvénysértő határozata vagy mulasztása akadályozza meg a teljesítést. Amennyiben a kár közvetlen kiváltó oka a szerződéses partner szerződésszegő magatartása volt, úgy a közvetlen okozati összefüggés nem állapítható meg, az pedig kizárt, hogy maga a szerződéskötés, tehát a szerződéses akarat kialakulása, a szerződés teljesítése minősüljön kárnak.

A felperes keresetlevélben kifejtett és a fellebbezésben is fenntartott jogi álláspontja szerint a perbeli esetben a Felügyelet jogsértő mulasztása azért lehet a kár közvetlen kiváltó oka, mert a C. Zrt. képviselőjében eljáró személy akarata már a szerződés megkötésekor sem irányult a pénz visszafizetésére, a C. Zrt. szerződése nem létező szerződések, így a felperes kára már a szerződés megkötésével bekövetkezett.

Az 1959. évi Ptk.205.§-ának (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A (2) bekezdés értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.

A felperes által hivatkozott, az egyik szerződő fél részéről fennálló csalárd szándék (megtévesztés, tévedésbe ejtés) - annak bizonyítása esetén - nem a szerződéses akarat hiányát jelenti, hanem az 1959. évi Ptk.210.§-ának (4) bekezdése körében értékelendő, és eredményes megtámadás esetén a szerződés érvénytelenségének megállapításához vezethet (BH 1999.157.) A szerződések 1959. évi Ptk.200.§-ának (2) bekezdése szerinti jó erkölcsbe ütközése, és ez okból fakadó érvénytelensége állapítható viszont meg olyan rendszer működtetése esetén (piramisjáték vagy pilótajáték), amelyben a belépők túlnyomó többségének - a működés elve folytán - semmi esélye nincsen nemhogy a nyereségre, de a befizetett összeg megtérülésére sem, viszont a belépők kis hányada az ő kárukra olyan haszonhoz jut, amely semmilyen legális pénzbefektetéssel nem lenne elérhető (EBH 1999.112., BDT 2000.244.).

A felperest ért kár közvetlen okának azonban mindezek bizonyítása esetén sem a Felügyelet állítólagos, a jogsértés megelőzésében jelentkező mulasztása tekinthető, hanem a C. Zrt. képviselőjének már a szerződéskötés folyamán megnyilvánuló, a gazdasági társaság teljesítőképessége és készsége tekintetében a másik szerződő felet megtévesztő csalárd (adott esetben bűncselekményt megvalósító) magatartása, amely a szerződések érvénytelenségének megállapítása esetén az 1959. évi Ptk.237.§-ának (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállításának kötelezettségét vonja maga után.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a felperesnek azzal az álláspontjával sem, hogy a közvetlen károkozás elsőfokú bíróság által alkalmazott, álláspontja szerint szűk értelmű definíciója esetén a Felügyelet kárt csak közigazgatási jogi ügyfélnek okozhat. A korábban már kifejtettek szerint a Felügyelet kárfelelősségét nem a bírói gyakorlat, hanem maga a jogalkotó szűkítette le, amikor azt a közvetlen károkozásra korlátozta. Mindezek mellett is megállapította a Kúria a Felügyelet felelősségét a fellebbezésben is hivatkozott EBH 2006.1424. számú eseti döntésben, amikor a pénzügyi szervezet - bár fizetési készségét, illetve képességét illetően kétely nem merült fel - a Felügyelet jogsértő határozata miatt nem tudott eleget tenni az őt terhelő visszavásárlási kötelezettségnek. Nyilvánvalóan megállapíthatóvá válik a Felügyelet kártérítési felelőssége olyan esetekben is, amikor a Felügyelet határozatának, vagy más intézkedésének hiánya eredményezi a pénzügyi szervezet teljesítésének elmaradását, és vezet ezen keresztül az ügyfél károsodásához.

Az okozati összefüggés, mint a kártérítés 1959. évi Ptk.339.§-ának (1) bekezdésében meghatározott egyik általános feltételének hiányában az alperesi jogelőd felperes által hivatkozott mulasztásának érdemi vizsgálata szükségtelen volt, ezért a másodfokú bíróság az ezzel kapcsolatos megállapításokat az elsőfokú ítéletből mellözi.

Mindezen indokokra is figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.256/A.§-ának (6) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes részére ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a

költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles az ügy tárgyi illeték-feljegyzési jogára figyelemmel le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket megfizetni.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp.256/A.§-a (1) bekezdésnek f) pontja és (3) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2016. május 30.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

A kiadmány hitelül: